

ROCKUL, NOROCUL ȘI NOI

Loredana MOLEA

anul I, Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”, Iași

Citești lista celor care au făcut vreodată parte din ansamblul vocal-instrumental *Noroc* și îți vine să crezi că toți muzicienii basarabeni au trecut prin el. Mihai Dolgan, Ion Suruceanu, Iurie Sadovnic, Valeriu Găina, Alexandru Cazacu. În total, 25 de nume. Privim peste cifre, peste istoria de 43 de ani încă în derulare și vedem fenomenul *Noroc* ca pe o voce unică a Basarabiei. Cred că formația *Noroc* este unul dintre fenomenele naționale conturate cel mai bine.

Pe 21 martie 2014 a fost lansat în librării rodul a șase ani de înregistrat, scris, adaptat, răscolit prin istoria recentă. Rezultatul se numește *Rockul, „Noroc”-ul și noi*, o carte lucioasă, pe hârtie de calitate, cu paranteze largi, cu multe poze, nu neapărat legate de subiectul cărții, și un compact-disc cu 16 piese ale formației. Autorul acestei munci migăloase, cineastul Mihai Ștefan Poiată, declarat fan al formației, a luat interviuri lungi mai multor membri marcanți ai grupului și a descris cu acribie atmosfera acelor ani, punând în paralel suflul culturii occidentale cu extravaganța caracteristică anilor șaizeci și valul de eliberare în care se scaldau cu ce se întâmpla în plan cultural la noi, în RSSM. În acest climat de idei, la Chișinău are loc, în 1966, primul concert al celei ce va fi prima formație de rock din Uniunea Sovietică¹.

Din păcate, Moldova era o periferie și, așa cum se întâmplă cu periferiile unui sistem, aici ideologia era mai intransigentă. Trupa *Noroc* a fost desființată în 1970 în urma unui ordin semnat de ministrul culturii din RSSM, Leonid Culiuc. Acesta menționa că formația este lichidată pentru *încălcarea gravă a politicii privind repertoriul și a normelor de comportament al artiștilor în scenă, incompatibile cu obiectivele educației comuniste*. Anatomia a fost aplicată din cauza semnalărilor venite din partea prietenilor vigilenți, cum au fost cei din Comitetul Orășenesc Odesa al PC din Ucraina². Pe domnul T. Ovcearenko îl deranja faptul că trupa cânta muzica înfierată în URSS – jazz – și că repertoriul ei conținea piese occidentale. Deranjant trebuie să fi fost și faptul că *Noroc* făcea popoarele din întreaga Uniune Sovietică să fredoneze la unison, dar nu în *lingua franca* a imperiului, ci într-o obscură limbă latină a românilor din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Mancurții din partid (Ivan Bodiul, prim-secretar al CC din RSSM, fiind de *fabricație indigenă*) s-au grăbit să facă sluj și au desființat formația, membrii ei fiind nevoiți să se împrăștie prin Uniunea Sovietică pentru a face în continuare muzică³. Refugiindu-se la Cerkasov, în Ucraina, Mihai Dolgan pune bazele unei noi trupe, în a cărei componentă au evoluat frații Cazacu, Ion Suruceanu, Valentin Goga, soții Vladimir și Elena Presneakov.

Abia în 1974 organele de partid vor permite reasamblarea formației, doar că acest lucru s-a petrecut sub numele de *Contemporanul* și tocmai în 1985 trupa a putut reveni la denumirea inițială, pe care o păstrează până astăzi.

Autorul, Mihai Ștefan Poiată, a resimțit scrierea acestei cărți ca pe un proiect de căpătâi. De aceea cartea a ieșit greu. Scriitorul

Mihai Ștefan Poiată

mărturisește că, la un moment dat, responsabilii de la Editura ARC (care recomandasera ideea) au renunțat la orice speranță și reacționau la asigurările lui că munca e în toi cu o duioasă resemnare. Dar el nu s-a lăsat. A luat kilometri magnetici de interviuri și a procedat la ample introduceri în parafumul epocii.

Această carte este mai mult decât istoria povestită a unei trupe. Este o radiografie a unui *zeitgeist*⁴, deci o *lecție de istorie*. Vă recomand să o citiți cu și mai mult interes decât autoarea acestei rânduri.

¹ Pentru demonstrație, a se citi cartea recenzată.

² Vladimir Beșleagă este citat în carte cu o amintire din epoca de glorie a *Norocului*. Scriitorul își satisfăcea (cu insatisfacție, probabil) stagiul militar într-o republică caucaziană și își amintește de un atac dintr-un ziar local la adresa formației. Caracatița partidului reacționa, neplăcut surprinsă de succesul trupei.

³ De altfel, cazul lor nu este singular. Ion Druță, Eugen Doga, Emil Loteanu, Ion Ungureanu au fost nevoiți să părăsească republica, ca și o seamă de alți oameni de creație, acuzați fie de naționalism, fie de lipsă de vigilență ideologică.

⁴ Spiritul timpului (germ.).